

Student als Persoonlijk Assistent van Leraren

Sinds 1 januari 2009 kunnen scholen een PAL-stimuleringsbijdrage (Persoonlijk Assistent van Leraren) aanvragen bij het PAL-informatiepunt van Platform Bèta Techniek en het SBO (Sectorbestuur Onderwijsarbeidsmarkt). De stimuleringsbijdrage is bedoeld om de inzet te bevorderen van studenten uit het hoger onderwijs in het vmbo, havo en vwo. In dit PAL-journaal leest u hoe havo/vwo-scholen PAL-studenten inzetten en hoe dit de verbinding tussen voortgezet en hoger onderwijs kan stimuleren. PAL-studenten brengen bijvoorbeeld actuele kennis uit het hoger onderwijs mee, staan dicht bij leerlingen en kunnen voor leerlingen een rolmodel zijn. Meer informatie over de regeling, voorwaarden en tips vindt u op www.PAL-informatiepunt.nl.

Succesformule PAL

Stan Poppe, docent scheikunde en bètacoördinator op de Gemeentelijke Scholengemeenschap Schagen, is enthousiast over PAL: "Een PAL-student één op één koppelen aan een docent, zodat ze samen een project voorbereiden en uitvoeren, is op onze school een succes gebleken."

"De specifieke deskundigheid van de PAL-student komt dan het beste tot zijn recht. Een voorbeeld is de inzet van een PAL-student bij het vak techniek in de brugklas havo/vwo. Bij de docenten techniek bestond de wens om met Lego materiaal aandacht te besteden aan programmeren en robotica, maar de voorbereiding van de lesactiviteiten vroeg veel tijd. Een studente Kunstmatige Intelligentie van de Vrije Universiteit, Marliene Pattipawaej, heeft een deel van de voorbereiding op zich genomen en samen met de docent interessante lessen verzorgd. Tijdens de lessen bleek Marliene een geweldige assistent en een rolmodel voor de leerlingen."

Geweldige deskundigheid

"Een ander voorbeeld is de inzet van PAL-studenten in de bovenbouw havo/vwo bij het nieuwe vak NLT. Bij verschillende NLT-modules - Robotica, Digitale techniek, Moleculen in leven, Meten aan melkwegstelsels en Blue energy - verzorgt een PAL-student samen met een docent de voorbereiding en uitvoering van de lessen. In 6 vwo wordt de biologiedocent geassisteerd bij de module 'Moleculen in leven' door Barry Ruijter, een derdejaars student natuurkunde van de Universiteit van Amsterdam. In deze

module bestuderen de leerlingen het samenspel en de samenhang tussen DNA, RNA en eiwitten in de cel. Ze doen dat in de context van taaislijmziekte. Met ook een afgerond doctoraal geneeskunde heeft Barry een geweldige deskundigheid in huis en speelt hij een actieve rol tijdens de lessen. Zoals ook de andere PAL-studenten maakt Barry op een zeer actieve manier kennis met het werken in het voortgezet onderwijs en maken leerlingen kennis met een bevoegen natuurkunde student."

Gemeentelijke Scholengemeenschap Schagen ervaart grote voordelen van PAL, aldus Stan Poppe. "Het samenwerken van docenten en studenten heeft grote meerwaarde, docenten kunnen we efficiënter inzetten, de deskundigheid van studenten helpt ons bij het realiseren van vakvernieuwingen, en door PAL komen leerlingen en studenten met elkaar in contact. Kortom: PAL heeft veel in zich om een succesformule te worden."

Kwart scholen heeft PAL

Sinds de regeling van start ging op 1 januari 2009 heeft een kwart van de havo/vwo-scholen een aanvraag ingediend. Tweehonderd PAL-studenten zijn aan het werk op een school. Uw school kan nog t/m 30 september 2010 een aanvraag indienen; er zijn nog voldoende PAL-stimuleringsbijdragen beschikbaar.

Uw school kan een stimuleringsbijdrage aanvragen per 0,1 fte. In totaal kunt u t/m 31 oktober 2010 stimuleringsbijdragen aanvragen voor maximaal

0,9 fte per havo/vwo en 0,9 fte per vmbo. Hoe meer fte PAL-aanvragen per school, des te hoger de stimuleringsbijdrage. Het PAL-Informatiepunt houdt per school de stand bij.

0,1 fte = € 1.500

0,2 fte = € 3.000

0,3 fte = € 5.000

0,4 fte = € 6.500

0,5 fte = € 8.000

0,6 fte = € 10.000

0,7 fte = € 11.500

0,8 fte = € 13.000

0,9 fte = € 15.000

Je hebt er een energiemotor bij!

Op het St. Aloysius College in Hilversum werken sinds dit schooljaar twee PAL-studenten, beiden zowel voor de havo als het vmbo. De een studeert journalistiek en wordt ingezet als PAL-student voor taal, de ander studeert natuurkunde en wordt ingezet bij NLT.

Cees Brederveld, docent NLT, techniek en tekenen: "Je hebt er als het ware een energiemotor bij! Opeens heb je vier handen in plaats van twee. Je kunt ze bijvoorbeeld gebruiken om taalachterstanden bij leerlingen weg te werken, zoals mijn collega Herman Stuijver dat met Nederlands heeft gedaan. Deze 'taal-PAL' werkt voor tweedeklassers en vierdeklassers. Ze helpt onder meer met extra taalles-

sen en het oefenen in het maken van samenvattingen. Ook heeft ze een taalvaardigheidsplan opgezet. Mijn PAL-student voor NLT heeft een project opgezet op het gebied van duurzame energie. Hij liet leerlingen bijvoorbeeld batterijen construeren en liet ze werken met zonnecellen. Dat sprak leerlingen erg aan. Aan dit soort dingen kom je zelf als docent maar moeilijk toe."

"Ik denk dat de PAL-student een voorbeeld is voor sommige leerlingen, zeker in 4 en 5 havo als leerlingen beginnen na te denken over een studie. Op het vmbo speelt dat wat minder. Onze taal-PAL is veel in de mediatheek van de school; daar wordt ze vaak aangesproken door leerlingen. Die één op één contacten zijn voor de leerlingen goed."

Cees Brederveld is zeer te spreken over het PAL-initiatief: "Een PAL-student scheelt ons handenvol werk. In het verleden hebben we wel ervaring

"Ik wist niet dat er zoveel mogelijk is in het onderwijs"

opgedaan met stagiaires. Maar die konden nooit zoveel doen en zo zelfstandig werken als een PAL-student. Ook de PAL-studenten zelf zijn gebaat bij dit werk. Ze leren om te gaan met autoriteit – iets wat je eerst moet verdienen – en leren van het werken met groepjes. Hun beeld verandert van lesgeven, het opent hun ogen: 'Wat veelzijdig!', 'Ik wist niet dat er zoveel mogelijk is in het onderwijs!' Ik sluit niet uit dat de ervaring van een PAL-student later ook een docent zal opleveren. Onze school vindt het een zeer geslaagde opzet."

PAL als linking pin

Sinds een halfjaar werkt er op Universumschool het Carmel College Salland in Raalte, Overijssel, een PAL-student die wordt ingezet bij de sectie Nederlands. Met name door zijn ervaring met de Bijspijkerkampen voor vwo-scholieren op Universiteit Twente speelt hij een prima rol bij de aansluiting tussen voortgezet en hoger onderwijs.

Ina Laarman, sectievoorzitter Nederlands: "Op die Bijspijkerkampen, die tijdens schoolvakanties plaatsvinden, krijgen leerlingen bijles van studenten. Onze PAL-student weet daardoor vaak precies waar de schoen wringt. En dat spreekt de leerlingen erg aan! Je zou kunnen zeggen dat hij als een linking pin optreedt omdat hij met één been in de universitaire wereld staat, en met het andere in onze school. Zijn eigen middelbareschooltijd is nog maar enkele jaren geleden afgesloten. Hij

weet wat de vakken op de universiteit inhouden en hij kan de vertaalslag maken voor leerlingen die hem vragen stellen over studeren aan de universiteit. De leerlingen vinden het trouwens heel normaal dat er een student wordt ingezet voor sommige lesonderdelen."

Het Carmel Salland College had vorig jaar een PAL-aanvraag ingediend omdat de werkdruk binnen de sectie erg hoog is, legt Ina Laarman uit.

"De PAL-student ontlast ons bij ons takenpakket. Niet alleen assisteert hij bij de lessen en helpt hij bij het surveilleren, hij controleert ook dossiers, kijkt onderbouwtoetsen en eenvoudige bovenbouwtoetsen na. Hij heeft zelfs voor onze sectie een structuur gemaakt binnen de elektronische leeromgeving (ELO) en een leerlingvolgsysteem in ELO klaargezet. Momenteel is hij bezig met het opstellen van een gebruikersprotocol voor de leerlingen over het omgaan met internet. Dat hadden we nog niet, en hij voelt precies aan hoe hij dat moet doen."

Ina Laarman is dus heel tevreden over de inzet van een PAL-student: "Juist de 'twee handen extra' en zijn persoonlijke inbreng maken hem waardevol voor ons. Wij docenten kunnen onze aandacht nu beter besteden. En dat komt de lessen ten goede."

Bijbaan in studierichting

Op Universumschool Bouwens van der Boijecollege in Panningen werkt elke donderdag PAL-student Igor van de Burgt. De vierdejaars student werktuigbouwkunde van de Technische Universiteit Eindhoven geeft bijles, werkt aan het Hisparc-project en helpt met practica. Dat laatste vindt hij het leukst.

“Er is een fijne werksfeer, waarin ik de leerlingen kan helpen en uitleg of achtergrondinformatie kan geven. Ze zijn dan ook gewoon gezellig aan het werk en worden uitgedaagd om kennis toe te passen.” Igor van de Burgt heeft het dit studiejaar rustig op de

“Met alle leerlingen heb ik een goed contact”

universiteit: “Ik hoef maar een paar vakken te halen en dan kan ik volgend jaar beginnen aan de masterfase. Daarom zocht ik een baantje op de universiteit. Daar vroeg men me of ik mee wilde doen aan het PAL-project. Het Bouwens van der Boijecollege had de universiteit gevraagd of er een student beschikbaar was om een aantal docenten te assisteren bij de bètavakken. Dat doe ik nu sinds een paar weken.”

Goed contact

Igors aanstelling hield oorspronkelijk in om het Hisparc-project werkend te krijgen. “Voor Hisparc staan er door het hele land opstellingen op verschillende scholen, die samen een netwerk vormen om kosmische straling te meten. De opstelling van het

Bouwens van der Boijecollege werkte niet en de docent die er verantwoordelijk voor was, was niet in de gelegenheid om te controleren wat er fout was. Inmiddels weten we wat het probleem is en zijn we het aan het herstellen. Zodra de opstelling functioneert, heb ik er geen werk meer aan. Bij de practica ondersteun ik de TOA: ik zorg voor de materialen voor opstellingen, help mee met het opbouwen van de opstellingen en controleer ze. Verder geef ik uitleg over de proef, en natuurlijk beantwoord ik vragen van leerlingen.”

De PAL-student vindt het erg leuk om een bijbaantje te hebben in hetzelfde vakgebied als zijn studie. Met een knipoog vertelt hij dat het tegelijkertijd ook jammer is dat de lesstof niet van zo'n hoog niveau is dat er dingen zijn waarin hij beter is dan de docenten. “Het feit dat ik een technische opleiding doe, is noodzakelijk voor mijn werkzaamheden. Het is fijn samenwerken met de docenten; ze zijn erg behulpzaam. Met alle leerlingen heb ik een goed contact. Als ik dingen uitleg dan luisteren ze gewoon, maar ik kan ook gewoon een beetje met ze flauwekullen omdat ik toch niet zo ver van de afsta als leraren. Mijn bijbaan is in een prettige werkomgeving en kent een fijne werksfeer. Kortom: het bevat het me goed!”

Goed te weten

De PAL-studenten kunnen flexibel worden ingezet, voor zowel taal, rekenen en bètatechniek als voor havo/vwo en vmbo. Zo kan een PAL-student uren voor havo/vwo en voor vmbo werken.

De PAL-stimuleringsbijdrage kan ook gebruikt worden voor de inzet van Bèta 1op1 mentoren.

Een PAL-aanvraag doen is eenvoudig en kan al worden ingediend voordat u op uw school PAL-studenten heeft werken.

Als het niet lukt om binnen drie maanden een PAL-student te werven en te plaatsen op uw school, kunt u (zolang de voorraad strekt) uw aanvraag met drie maanden verlengen.

Scholengemeenschap Marianum in Groenlo is een tranche I Universum-school. Sinds november 2009 werken er twee PAL-studenten. Lenie van Veen, intern opleider en stagecoördinator op de school: "Ze werken niet voor een individuele docent, maar voor het team. Dat bevalt aan beide zijden erg goed."

Op het Marianum is men bezig de zaken die binnen het Universum Programma zijn gestart, uit te bouwen en verder op de rails te zetten. Een deel van dat werk is het verder ontwikkelen van een leerlijn onderzoeksvaardigheden. Lenie van Veen: "In 4havo en 4vwo hebben we lessen waarin leerlingen leren hoe je een natuurwetenschappelijk onderzoek opzet. Ze werken in groepjes zelfstandig aan verschillende onderzoeksvaardigheden. De groepjes stellen een werkplan op, formuleren onderzoeksvragen en hypothesen, en doen ervaring op met het werken met variabelen in de onderzoeksopzet. Leerlingen leren daarbij nauwkeurig te werken. Als docent kun je hiervoor heel goed een extra 'pair of brains' gebruiken. Daarom hebben we een aanvraag ingediend voor een bèta-PAL. Jeroen, student natuurkunde, assisteert leerlingen en ons bij het ontdekken van allerlei struikelblokken en het beantwoorden van de diverse soorten vragen die opkomen bij het doen van onderzoek."

De tweede PAL-student, Mirte, heeft een bijzondere opdracht op de school. Lenie van Veen: "Mirte

PAL helpt bij onderzoeksvaardigheden

studeert onderwijskunde en doet voor onze school onderzoek naar het aanleren van kennisonderdelen en vaardigheden. In de onderbouw zijn de bètavakken op het Marianum projectmatig opgezet. In de bovenbouw willen we de samenhang tussen de bètavakken verder uitwerken en de transfer tussen de vakken verbeteren. Daarom willen we graag weten hoe leerlingen zich de kennis en vaardigheden gedurende hun schoolloopbaan eigen maken en hoe de aangeleerde zaken bekijken. Het onderzoek hiernaar kost redelijk veel tijd. We maken nu

dankbaar van de gelegenheid gebruik om er een (aankomend) onderwijkskundige voor in te zetten."

Ze vervolgt: "De leerlingen waarderen de inbreng die Jeroen heeft. Binnenkort zal ook Mirte gesprekken met leerlingen aangaan. De PAL-studenten staan dicht bij de leerling: kort geleden waren ze zelf nog leerling in het voortgezet onderwijs. We denken dat het rolmodel dat Mirte en Jeroen voor de leerlingen kunnen zijn, een pré is voor het inzetten van PAL-studenten."

Het PAL-informatiepunt helpt u graag!

U kunt een aanvraag voor één of meerdere PAL-stimuleringsbijdragen indienen via het formulier dat staat op www.PAL-informatiepunt.nl. Het invullen van het formulier kost weinig tijd en heeft u zo gedaan.

Het PAL-informatiepunt beantwoordt graag al uw vragen en kan u ondersteunen bij het vinden van een PAL-student en de administratieve afhandeling. Ook zijn wij geïnteresseerd in uw mening en suggesties! Heeft u vragen over het project of de voorwaarden? U kunt altijd contact opnemen met de projectleider Joanne Kuipers via info@PAL-informatiepunt.nl of telefoonnummer (070) 311 97 56.

platform
Bèta Techniek

sbo

Sectorbestuur
Onderwijsarbeidsmarkt

Uitgave Platform Bèta Techniek

Lange Voorhout 20, 2514 EE Den Haag
Postbus 556, 2501 CN Den Haag
T (070) 311 97 11
F (070) 311 97 10
info@platformbetatechniek.nl
www.platformbetatechniek.nl

In samenwerking met het SBO

Lange Voorhout 13, 2514 EA Den Haag
Postbus 556, 2501 CN Den Haag
T (070) 376 57 70
F (070) 345 75 28
sbo@caop.nl
www.onderwijsarbeidsmarkt.nl
Contactpersoon: Martijn Langejans

Colofon

Projectleider

Joanne Kuipers

Eindredactie

Brechje Hollaardt
Hypertekst en Communicatie, Arnhem

Teksten

Frank Thooft, Brechje Hollaardt, PAL-informatiepunt

Foto's

John Voermans, VVB Foto, Arnhem

Vormgeving

Ambitions, 's Hertogenbosch

Druk

Henk Grafimedia Center